“TASDIQLAYMAN”
“O‘zagrolizing” AJ
Boshqaruv raisi

_____ **N.S.Otajonov**
«__» avgust 2023-yil

2023-yil 24-avgust Toshkent sh.

BOSHQARUV MAJLISINING
67-SONLI BAYONI

Raislik qildi:	**N.S. Otajonov** - “O‘zagrolizing” AJ Boshqaruv raisi
Majlisga qatnashgan Boshqaruv a’zolari:	A.Sh. Nasirdinov, Sh.K. Maxmudov, E.S. Qurbonov, Sh.Sh. Qodirova mehnat ta’tilida
Taklif etilganlar:	N.T. Meliboyev-Boshqarma boshlig‘i A.S. Ismailov-Yetakchi mutaxassis

KUN TARTIBI:

“O‘zagrolizing” aksiyadorlik jamiyatining “Ekologik va ijtimoiy xavflar boshqaruvi bo‘yicha siyosati” loyihasini ko‘rib chiqish va tasdiqlash to‘g‘risida.

(N.Otajonov, A.Nasirdinov, Sh.Maxmudov, E.Qurbonov, Sh.Qodirova, N.Otajonov)

Eshitildi:

Sh.K. Maxmudov – Boshqarma boshlig‘i.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 20-iyundagi “O‘zagrolizing” aksiyadorlik jamiyati faoliyatini yanada takomillashtirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-198-son qarori ijrosini ta’minlash hamda jamiyat faoliyatini diversifikatsiyalash uchun xalqaro moliya institutlaridan past foizli va uzoq muddatli mablag‘larini to‘g‘ridan-to‘g‘ri jalb etish yuzasidan ishlar davom ettirilmoqda.

Xalqaro moliya institutlari bilan ishlash jarayonida, salohiyatli ijobiy ekologik va ijtimoiy ta’sirlarni oshirishga intilish, loyihalarni moliyalashtirishda salbiy ekologik va ijtimoiy ta’sirlarning oldini olish yoki kamaytirish, moliyalashtiriladigan loyihalarning barqaror rivojlanishiga o‘z hissasini qo‘shishda ko‘mak berish maqsadlari uchun jamiyatning siyosati ishlab chiqilishi zarurligi ta’kidlanmoqda.

Shu munosabat bilan, O‘zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi, O‘zbekiston Respublikasining “Tabiatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi va “Ekologik ekspertiza to‘g‘risida”gi qonunlariga, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 07-sentabrdagi 541-sonli “Atrof-muhitga ta’sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi va 2006 yil 29 maydagi 146-sonli “Davlat va jamoat ehtiyojlari uchun yerlarni olib qo‘yilishi munosabati bilan fuqarolar va yuridik shaxslarga yetkazilgan zararni qoplash tartibi to‘g‘risida”gi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida” qarorlari, Jahon Banki guruhi tomonidan tasdiqlangan “Ekvator prinsiplari” standartlar to‘plami, shuningdek Jamiyat ichki normativ hujjatlariga muvofiq ekologik va ijtimoiy xavflar boshqaruvi bo‘yicha jamiyating siyosati loyihasi ishlab chiqildi.

Yuqoridagilarni inobatga olib, Jamiyatning “Ekologik va ijtimoiy xavflar boshqaruvi bo‘yicha siyosati” loyihasini ko‘rib chiqish to‘g‘risida taklif kiritildi.

Yuqorida bayon etilganlarga muvofiq kun tartibidagi masala yuzasidan Boshqaruv majlisi **qaror qiladi:**

1. Yuridik boshqarma (Maxmudov)ning “Ekologik va ijtimoiy xavflar boshqaruvi bo‘yicha siyosati” loyihasini ko‘rib chiqish to‘g‘risidagi taklifi boshqaruv tomonidan ma’qullansin.

2. Jamiyatning “Ekologik va ijtimoiy xavflar boshqaruvi bo‘yicha siyosati” ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

3. Ushbu qaror ijrosini nazorat qilish Boshqaruv raisining o‘rinbosari A.Nasirdinov zimmasiga yuklatilsin.

Boshqaruv a’zolari: _____ **Nasirdinov A.Sh**

_____ **Maxmudov Sh.K.**

_____ **Qurbonov E.S.**

04.09.23ù

_____ **Qodirova Sh.Sh.**

Bosh yuriskonsult _____ **Xasanov Sh.J.**

Kotib _____ **Kurbanbayev D.M**

“O‘zagrolizing” AJ Boshqaruvining
2023-yil 24-avgustdagi 67-sonli majlis
bayoni qaroriga
ILOVA

“O‘ZAGROLIZING” AKSIYADORLIK JAMIYATINING EKOLOGIK VA IJTIMOIY XAVFLAR BOSHQARUVI BO‘YICHA SIYOSATI

I. Umumiy qoidalar

1.1 “O‘zagrolizing” aksiyadorlik jamiyatining (keyingi o‘rinlarda Jamiyat deb yuritiladi) Ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish bo‘yicha siyosati (keyingi o‘rinlarda Siyosat) Jamiyatning ekologik va ijtimoiy javobgarligini ta’minlash uchun ishlab chiqilgan.

1.2 Siyosatning maqsadi salohiyatli ijobiy ekologik va ijtimoiy ta’sirlarni oshirishga intilish, loyihalarni moliyalashtirishda salbiy ekologik va ijtimoiy ta’sirlarning oldini olish yoki kamaytirish, moliyalashtiriladigan loyihalarning barqaror rivojlanishiga o‘z hissasini qo‘shishda ko‘mak berish.

1.3 Ushbu Siyosat Jamiyat va uning mijozlari faoliyatiga taalluqli.

1.4 Siyosat ekologik va ijtimoiy boshqaruv tuzilmasining asosini tashkil etadi va zarur bo‘lganda, Xalqaro moliya institutlarining (keyingi o‘rinlarda XMI) talabiga ko‘ra Jamiyat ehtiyojlari uchun alohida hujjat bilan moslashtirilishi mumkin.

1.5 Jamiyat mijozlar tomonidan faoliyatni amalga oshirish davrida o‘z faoliyatida va atrof-muhit va ijtimoiy xatarlarni har tomonlama aniqlash, baholash va boshqarishga ustuvor ahamiyat beradi.

1.6 Ushbu Siyosat O‘zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi, O‘zbekiston Respublikasining “Tabiatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi va “Ekologik ekspertiza to‘g‘risida”gi qonunlariga, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi 541-sonli “Atrof-muhitga ta’sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida” gi va 2006-yil 29-maydagi 146-sonli” Davlat va jamoat ehtiyojlari uchun yerlarni olib qo‘yilishi munosabati bilan fuqarolar va yuridik shaxslarga yetkazilgan zararni qoplash tartibi to‘g‘risida”gi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida” qarorlari, Jahon Banki guruhi tomonidan tasdiqlangan “Ekvator prinsiplari” standartlar to‘plami, shuningdek Jamiyat ichki normativ hujjatlariga muvofiq ishlab chiqilgan.

1.7 Jamiyat o‘z faoliyati va u tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalarni amalga oshirish jarayonida mavjud eng yaxshi texnologiyalar va xalqaro amaliyotni qo‘llash, mavjud moliyaviy va texnologik resurslarni ajratish orqali atrof-muhitga, odamlarga va ularning sog‘ligiga ta’sirini oldini olish, minimallashtirish, kamaytirish yoki kompensatsiya qilish (belgilangan ketma-ketlikda) bo‘yicha barcha sa’y-harakatlarni

amalga oshirishi kerak.

1.8 Jamiyat o‘z faoliyatida, shuningdek loyihalarni moliyalashtirishda aholining jismoniy yoki iqtisodiy joyini o‘zgarishini to‘liq cheklashga yoki muqarrar bo‘lganda, minimallashtirishga intiladi.

II. Jamiyat majburiyatlari

2.1 Tejamkor, barqaror va xavfsiz operatsiyalarni ta’minlash maqsadida Jamiyat ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish bo‘yicha eng ilg‘or xalqaro tajribaga amal qiladi.

2.2 Jamiyat o‘z faoliyati va mijozlari faoliyatida samarali tizim monitoring qilish va ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarishni baholashni o‘z ichiga olgan barcha choralarni ko‘radi.

2.3 Jamiyat o‘z faoliyatida resurslardan oqilona foydalanish, moliyaviy va texnologik jihatdan sezilarli bo‘lgan atrof-muhit ifloslanishini minimallashtirish va / yoki oldini olish va odamlar, ularning sog‘ligi va atrof-muhitga salbiy ta’sirining oldini olish uchun eng yaxshi tajribalarni inobatga olgan holda tamoyillari va usullarini qabul qiladi.

2.4 Jamiyat biologik xilma-xillikka ta’sir qilishning oldini oladi, biologik xilma-xillik rivojlanishini hisobga olgan holda va tabiiy resurslarni muhofaza qilish va saqlashni qo‘llab-quvvatlaydi. Jamiyat o‘z faoliyatida tirik mavjudotlarning tabiiy muhitini sezilarli darajada o‘zgarishiga yoki buzilishiga yo‘l qo‘ymaydi.

2.5 Jamiyat aholi va o‘z xodimlarining sog‘ligi va xavfsizligini saqlash yondashuvini qo‘llab-quvvatlaydi, faoliyati doirasida bo‘lgan xodimlar va aholiga yetkazilishi mumkin bo‘lgan salbiy ta’sirni minimallashtirishga harakat qiladi.

2.6 Jamiyat mahalliy xalqlar va ozchilikni tashkil etadigan millatlarning an’anaviy madaniy urf-odatlarini yaratish, tarqatish va yetkazish hamda ulardan o‘z taraqqiyoti uchun foydalanish huquqini tan oladi va kerak bo‘lganda ularni qo‘llab-quvvatlaydi.

2.7 Jamiyat loyihalarni moliyalashtirishda mahalliy aholiga salbiy ta’sirlarni oldini olish, imtiyozlardan foydalanish imkoniyatlarini va barqaror rivojlanish salohiyatini ushbu madaniyat uchun maqbul tarzda ta’minlashga intiladi.

2.8 Jamiyat madaniy va tarixiy merosning hozirgi va kelajak avlodlar uchun muhim rolini tan oladi va moliyalashtirayotgan faoliyatida madaniy merosni himoya qilishni ta’minlaydi. Jamiyat qonun bilan himoyalangan yoki himoyalanmaganiga qaramasdan madaniy va tarixiy merosni himoya qilishdan manfaatdor.

2.9 Arxitektura, shaharsozlik va qurilish faoliyatini amalga oshirish bilan bog‘liq loyihalarni moliyalashtirishda Jamiyat ko‘chmas tarixiy va madaniy boyliklarni saqlash bo‘yicha qoidalarga rioya etilishini ta’minlaydi.

III. Mijozlar majburiyatlari

3.1 Jamiyat mijozlari tomonidan ekologik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash hamkorlikning muhim natijasidir. Jamiyat mijozlarning o'z faoliyatida ekologik va ijtimoiy ta'sirlarni minimallashtir maqsadida ekologik va ijtimoiy standartlarni qo'llashini ta'minlashga intiladi.

3.2 Jamiyat o'z mijozlaridan quyidagilarni kutadi:

3.2.1 Ekologik xaflarni boshqarish tizimini qo'llagan holda atrof muhitga va odamlarga aniq va mumkin bo'lgan ta'sirlarni aniqlash, baholash; tegishli boshqarish usullarini aniqlash va samarali amalga oshirish; ushbu tizim va ekologik xatarlar darajasi ustidan nazorat;

3.2.2 Inson resurslarini boshqarish tizimini qo'llash va ishchilar sog'ligini ta'minlash (saqlash). Ushbu tizim ishchilarga nisbatan adolatli munosabatni, ular uchun xavfsiz va sog'lom mehnat sharoitlarini yaratishni ta'minlashi kerak;

3.2.3 Sog'liqni saqlash va xavfsizlikni boshqarish tizimi doirasida o'z ishchilari uchun xavfsiz va sog'lom mehnat sharoitlarini yaratish, shuningdek xodimlarni mehnat muhofazasi bo'yicha xabardor qilish, o'qitish, nazorat qilish va maslahat berish;

3.2.4 Mahalliy aholi va iste'molchilarni har qanday vaziyatda sog'lik va xavfsizlikka salbiy ta'siri haqida xabardor qilish, baholash va oldini olish yoki minimallashtirishni amalga oshirish.

IV. Ekologik va ijtimoiy xavflarni boshqarish tizimining institutsional jihatlari

4.1 Davlat ekologik siyosatining qonunchilik asoslari - O'zbekiston Respublikasining "Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida"gi 1992-yil 9-dekabrdagi 754-XII-sonli va "Ekologik ekspertiza to'g'risida"gi 2000-yil 25-maydagi 73–11-sonli qonunlari. Bular tabiiy muhit sharoitlarini saqlash, tabiy resurslardan oqilona foydalanish uchun huquqiy, iqtisodiy va tashkiliy asoslarni belgilaydi.

4.2 Ekologik ekspertiza quyidagilarni aniqlash maqsadida o'tkaziladi:

(i) rejalashtirilgan iqtisodiy va boshqa faoliyatning ekologik talablariga muvofiqligi, uni amalga oshirish to'g'risida qaror qabul qilinishidan oldingi bosqichlarda;

(ii) rejalashtirilgan yoki davom etayotgan iqtisodiy va boshqa faoliyatning atrof-muhitga ta'siri va inson salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ekologik xavf darajasi;

(iii) atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'yicha ko'zda tutilgan chora-tadbirlarning yetarliligi va asosliligi.

4.3 Strategik mo'ljallar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi

"Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 541-sonli qaroriga binoan davlat ekologik ekspertizasini o'tkazish tartibi aniqlangan.

4.4 Strategik mo'ljallar inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlarni mutanosib ravishda uyg'un rivojlanishini ta'minlashga, ekologik tizimlarni, tabiiy majmualarni va muhim obyektlarni himoya qilishga, fuqarolarning qulay muhitga bo'lgan huquqlarini kafolatlashga qaratilgan.

4.5 Davlat ekologik siyosati O'zbekiston Respublikasining ekologiya va atrof muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi organlari tomonidan amalga oshiriladi. Davlat ekologik ekspertizasini o'tkazadigan O'zbekiston Respublikasining ekologiya va atrof muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi organlari (hududiy boshqarmalar) davlat ekologik ekspertizasining yagona tizimini tashkil etadi va Toshkent shahri va O'zbekiston Respublikasining barcha hududlarida tashkil etilgan.

4.6 Jamiyatning ekologik va ijtimoiy xatarlarni boshqarish siyosati, Jamiyat Boshqaruvi tomonidan tasdiqlanadi. Siyosatning amaliy tatbig'i ekologik va ijtimoiy xaflar bilan bog'liq Jamiyat operatsiyalari uchun mas'ul bo'lgan tarkibiy bo'linmalar rahbarlari tomonidan amalga oshiriladi.

V. Xaflarni tasnifi va skrining

5.1 Loyihani tasniflash uning ekologik va ijtimoiy xaflarni tahlil qilish asosida uning atrof-muhitga va jamiyatga ta'sirini hamda uni amalga oshirish bilan bog'liq xatarlarni o'rganish asosida amalga oshiriladi.

5.2 Ekologik va ijtimoiy xavfni minimallashtirish uchun loyihalar 4 toifaga bo'linadi: "Yuqori xavf (YuX)" toifasidagi loyihalar, "Sezilarli xavf (SX)" toifasidagi loyihalar, "O'rtacha xavf (O'X)" va "Past xavf (PX)".

5.3 Xatarlarni tasniflash O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi 541-sonli "Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qaroriga muvofiq amalga oshiriladi.

5.4 Ekologik xavf toifalari tasnifi:

- "YuX" toifasidagi loyihalar yuqori darajadagi xavfga ega bo'lgan loyihalar deb tasniflanadi (I toifalar va II toifalar);
- "SX" toifasidagi loyihalar sezilarli xavfga ega loyihalar deb tasniflanadi (aksariyat II toifadagi loyihalar);
- "O'X" toifasidagi loyihalar o'rtacha darajadagi xavf darajasiga ega bo'lgan loyihalar sifatida tasniflanadi (III va IV milliy toifalar);
- "PX" toifasidagi loyihalar minimal yoki nol xavf darajasiga ega bo'lgan loyihalar deb tasniflanadi (ekologik baholash shart emas).

5.5 Jamiyat o'z mablag'lari va davlat mablag'lari hisobidan "YuX" toifasidagi

loyihalarni, O‘zbekiston Respublikasi hukumati tomonidan tasdiqlangan davlat ekologik ekspertizasining tegishli xulosasi mavjud bo‘lganda moliyalashtirishi mumkin. “YuX” toifasidagi loyihalar XMI kredit liniyasi doirasida faqat moliyalashtirish/kredit bitimida nazarda tutilgan bo‘lsa va/yoki XMI tomonidan loyiha ma’qullangan taqdirda moliyalashtirilishi mumkin.

5.6 Jamiyat o‘z va XMI mablag‘lari hisobidan “SX”, “O‘X” va “PX” toifasiga kiruvchi loyihalarni moliyalashtirishi mumkin.

5.7 Jamiyat majburiy ko‘chirishga ta’siri bo‘lmagan loyihalarni moliyalashtiradi, ya’ni majburiy ko‘chirishga ta’siri bo‘yicha “PX” toifasidagi loyihalar.

5.8 Jamiyat atrof-muhitga salbiy ta’sir ko‘rsatish xavfini kamaytirish maqsadida har bir moliyalashtiriladigan loyiha bo‘yicha tasniflash va identifikatsiyalash tartibini amalga oshiradi.

VI. Tashkiliy tuzilma va shtatlar jadvali

6.1 Jamiyatda jamiyatining EIXB menejeri, filiallarda esa EIXB koordinatorlari tayinlanadi. Jamiyatda EIXB menejeri funksiyalari Lizing obyekti monitoring bo‘limi boshlig‘i yuklatiladi. EIXB menejeri, Jamiyatning tarkibiy bo‘linmalari bilan birgalikda quyidagilar uchun javobgardir:

(i) Jamiyatning Boshqaruvi va Kengashi tomonidan ko‘rib chiqish va tasdiqlash uchun Jamiyatning Ekologik va ijtimoiy xatarlarni boshqarish siyosatiga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risidagi takliflarni ko‘rib chiqish va taqdim etish;

(ii) Boshqaruv, Kengash va boshqa manfaatdor tomonlar uchun Jamiyatning Ekologik va ijtimoiy xatarlarni boshqarish siyosati va ushbu Siyosatni amalga oshirish uchun ishlab chiqilgan protseduralarni (keyingi o‘rinlarda Protsedura deb yuritiladi) amalga oshirish to‘g‘risida yillik hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish;

(i) loyihani amalga oshirish jarayonida himoya choralarining barcha jihatlarini nazorat qilish.

6.2 EIXB koordinatorlari EIXB menejeriga yordam berishadi va o‘zlarining kundalik faoliyatlari darajasida quyidagilarni ta’minlaydi:

(i) Jamiyat filiallarining barcha tarkibiy bo‘linmalari tomonidan siyosat va protsedura talablariga yetarli darajada rioya qilinishi;

(ii) siyosat va protseduralarga muvofiq ekologik va ijtimoiy xatarlar to‘g‘risida tegishli hujjatlarni majburiy ravishda rasmiylashtirgan xolda barcha kreditlar bo‘yicha qarorlar qabul qilish;

(iii) tegishli shakllar va ekologik va ijtimoiy xavf hujjatlari uchun belgilangan formatlarga rioya qilish;

(iv) har bir lizing oluvchi bo‘yicha ko‘rib chiqilgan ekologik va ijtimoiy

xatarlarni, ularni boshqarish va monitoring jarayonini hujjatlashtirish va lizing hujjatlarida saqlash;

(v) lizing bo'yicha mutaxassislar lizing oluvchilar tomonidan ekologik va ijtimoiy xavf talablariga muvofiqligini nazorat qilish.

6.3 EIXB menejeri atrof-muhit va ijtimoiy xatarlarni boshqarish tizimining siyosati va protseduralarini samarali amalga oshirish uchun yetarli resurslarning mavjudligini ta'minlash uchun Jamiyat rahbariyati bilan ishlashi kerak. U nazorat va ekspertiza o'tkazishga texnik jihatdan vakolatli bo'lishi va har qanday maslahatchilar tomonidan olib borilayotgan ishlarni nazorat qilishi kerak.

6.4 Jamiyat vaqti-vaqti bilan EIXB talablariga javob beradigan mavjud va yangi xodimlar uchun treninglar o'tkazadi. Barcha tegishli xodimlarning malakalari EIXB tizimi, nazorat ro'yxatlari, shakllari, hisobotlari va protseduralari bilan bog'liq treninglar / seminarlar tashkil etish, shu jumladan taqiqlangan faoliyatni skrining qilish, ekologik va ijtimoiy xatarlarni toifalash, lizing bo'yicha tasdiqlarni tekshirish, ATTB protseduralarini tayyorlash, ekologik va ijtimoiy muvofiqlik loyihalari, ish yuritish va saqlash, hisobot berish bo'yicha muntazam tekshiruvlar orqali doimiy ravishda takomillashtiriladi.

VII. Loyihani ko'rib chiqish va tasdiqlash tartibi

7.1 Loyihalarni ko'rib chiqish va tasdiqlash tartibi milliy me'yoriy hujjatlar va eng ilg'or xalqaro tajribalarga muvofiq amalga oshiriladi.

7.2 Xatarlarni turkumlash moliyalashtirilayotgan loyihalarni ekologik va ijtimoiy xatarlari mavjudligi doirasida O'zbekiston Respublikasi normativ-huquqiy hujjatlariga muvofiq skrining asosida amalga oshiriladi. XMI kredit liniyalari doirasida loyihani moliyalashtirishda xatarlarni toifalashtirish XMI talablariga muvofiq amalga oshiriladi.

7.3 Loyihaga "PX" toifasi tayinlanganda loyiha ma'qullanadi va Jamiyatning o'z mablag'lari yoki XMI mablag'lari hisobidan moliyalashtirish uchun mablag'lar jalb qilinadi.

7.4 Loyihaga "SX" toifasi tayinlanganda Jamiyat normativ hujjatlarga muvofiqligini ta'minlash maqsadida dastlabki ekologik baholashni talab qiladi. Bunday xolda, mablag' jalb qilish barcha tegishli protseduralar milliy normativ hujjatlarga muvofiq bajarilgandan so'ng amalga oshiriladi (ekologik standartlar loyihalari, shu jumladan ZVOS yoki OVOS, loyihaning o'ziga xos xususiyatlariga qarab); loyiha XMI kredit liniyasi doirasida moliyalashtirilganda, bunday loyiha XMI talablarini bajarilgandan so'ng moliyalashtiriladi.

7.5 Loyihaga "YuX" toifasini tayinlanganda Jamiyat bunday loyihani faqat O'zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlariga muvofiq barcha ruxsatnomalarni olganidan so'ng moliyalashtiradi. "YuX" toifasi tayinlanganda loyiha faqat Lizing bitimida nazarda tutilgan bo'lsa va XMI tomonidan tasdiqlangan bo'lsa

moliyalashtirish mumkin.

7.6 Xatarlarni ko'rib chiqish va tasniflashning batafsil tartibi 1-ilovada keltirilgan.

VIII. Ekologik va ijtimoiy xaflarni monitoring qilish

8.1 Ekologik va ijtimoiy xaflarni monitoringini olib borish Jamiyat tomonidan doimiy ravishda O'zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlari talablariga muvofiq, zarur bo'lganda esa XMI talablariga muvofiq amalga oshiriladi.

8.2 Ekologik va ijtimoiy xatarlarni monitoring qilishning maqsadi operatsiya davomida Jamiyat mijozining faoliyati bilan bog'liq joriy va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ekologik xatarlarni baholashdir.

8.3 Mijozning ekologik va ijtimoiy xavfsizlik shartlariga rioya etilishini nazorat qilish lizing shartnomasida ko'zda tutilishi kerak.

8.4 Monitoring jarayoni mijoz tomonidan amalga oshirilayotgan ekologik va ijtimoiy kafolatlar bilan bog'liq faoliyati to'g'risidagi davriy hisobotlarni ko'rib chiqishni va Jamiyat xodimlarining loyiha joylashgan joyiga doimiy tashriflarini o'z ichiga oladi.

8.5 Talab etilgan hollarda, Jamiyat xalqaro moliyaviy tashkilotlarga operatsiyalarning ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlari to'g'risidagi davriy hisobotlarni va ekologik va ijtimoiy xaflarning umumiy ta'sirini kamaytirish bo'yicha ko'rilgan choralarni o'z ichiga oladigan hisobotlarni taqdim etadi.

IX. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

9.1 Shikoyatlar mexanizmi - ta'sir yetkazilgan shaxslarning shikoyatlari yuzasidan yordam va maslahat berish, hamda mavjud bo'lganda, talab va shikoyatlarni zudlik bilan hal qilishning samarali mexanizmi.

9.2 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi milliy qonunchilik va me'yoriy-huquqiy baza talablariga rioya etishga asoslangan bo'lib, jabrlanganlarning shikoyatlarini zudlik bilan hal qilish, jarayonning shaffofligini ta'minlashdan iborat.

9.3 Shikoyatlar mexanizmi:

(i) loyihani amalga oshirishda nizolarni, keraksiz kechikishlar va qiyinchiliklarni kamaytirish;

(ii) loyiha faoliyati sifatini va natijalarini yaxshilash;

(iii) jabrlangan shaxslarning huquqlariga rioya qilinishini ta'minlash;

(iv) loyihalarning jismoniy shaxslarga uchun kutilmagan oqibatlarini aniqlash va ularni oldini olish;

(v) loyihadan jabrlangan odamlar uchun maksimal darajada ishtirok etib, qo'llab-quvvatlash va foyda berishga yo'naltirilgan.

9.4 EIXB menejeri quyidagi ma'lumotlarni qayd etib boradi:

a) mahalliy jamoatchilikdan kelib tushgan shikoyatlar, da'volar yoki protestlarni, ro'yxatdan o'tgan sanalarini qo'ygan holda, ishtirok etgan tashkilotlar, shikoyatlarni hal qilish bo'yicha ko'rilgan choralar, hal qilinmagan muammolar va ularni hal qilish bo'yicha taklif qilingan choralarni;

b) ma'lumotlarni oshkora qilish va maslahatlar to'g'risida ma'lumot, mavjud bo'lganda, jabrlangan shaxslar, mahalliy jamoatchilik, fuqarolik jamiyati guruhlari va boshqa manfaatdor tomonlar to'g'risidagi;

c) konsultatsiyalar davomida ko'tarilgan muammolarni hal qilish va muammolarni hal qilish uchun to'liq yondashuv/metodologiya to'g'risida ma'lumot.

X. Yakuniy qoidalar

10.1 Ekologik va ijtimoiy xatarlarni minimallashtirish maqsadida Jamiyat mavjud moliyaviy va texnologik resurslarni hisobga olgan holda ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish tizimining samaradorligini doimiy ravishda yaxshilaydi va oshiradi.

10.2 Loyihalarni o'z mablag'lari va XMI mablag'lari hisobidan moliyalashtirishda Jamiyat ekologik va ijtimoiy xavf-xatarlarni boshqarishda tegishli huquqiy va me'yoriy normativlar va boshqa talablarni qo'llaydi.

10.3 Jamiyat ekologik va ijtimoiy masalalar bo'yicha tashqi axborot ta'minoti tizimini ishlashini ta'minlaydi, so'rovlar bilan ishlash uchun, shu jumladan, ekologik va ijtimoiy masalalar bilan bog'liq shikoyatlarni qabul qilish va ular bilan ishlash uchun aloqa qiluvchi shaxsni tayinlash orqali ta'minlaydi.

10.4 Ushbu Siyosat Jamiyat Boshqaruvi tomonidan tasdiqlangan kundan kuchga kiradi.

Ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish siyosatiga 1-ilova

"O'zagrolizing" aksiyadorlik jamiyatida ko'rib chiqish tartibi va xavflarni tasniflash

Jamiyat investitsiya faoliyati jarayonida ekologik va ijtimoiy xaflarni hisobga olishga qaratilgan quyidagi prinsiplarga amal qiladi:

1. Investitsiya faoliyatining ochiqligi - Jamiyat faoliyati eng yaxshi korporativ boshqaruv usullaridan foydalangan holda investitsiya jarayonining oshkoraligi va ochiqligi asosida amalga oshiriladi.

2. Ekologik va ijtimoiy mas'uliyat - Jamiyat atrof-muhitning, ish va turmushning ijtimoiy sharoitlarining sezilarli darajada yomonlashishiga olib kelmaydigan loyihalarni moliyalashtiradi.

3. Xavfli faoliyatni moliyalashtirishdan bosh tortish - Jamiyat quyidagilarni moliyalashtirmaydi:

i) majburiy va bolalar mehnatidan foydalanadigan loyihalar;

ii) qimor o'yinlari;

iii) qurol va o'q-dorilar ishlab chiqarish va sotish;

iv) radioaktiv materiallarni, shu jumladan yadroviy reaktorlarni va ularning tarkibiy qismlarini ishlab chiqarish va sotish;

v) biologik xilma-xillik, resurslar va madaniy merosni muhofaza qilish bilan bog'liq O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi yoki xalqaro shartnomalar bilan taqiqlangan faoliyat;

vi) Jamiyat Boshqaruvi va / yoki Kengashi (Jamiyatning o'z mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan loyihalarga nisbatan) va // yoki xalqaro moliya institutlari (XMI kredit liniyalari orqali moliyalashtiriladigan loyihalarga nisbatan) qarori bo'yicha boshqa faoliyat turlari.

4. Jamiyatning XMI bilan tuzgan shartnomalariga muvofiq, ro'yxatga Jamiyat tomonidan moliyalashtirilmaydigan boshqa faoliyat turlari ham kiritilishi mumkin.

5. Ekologik va ijtimoiy xavfni minimallashtirish maqsadida Jamiyat tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalar 3 toifaga bo'linadi: yuqori xavf (YuX) toifasidagi loyihalar, muhim xavf (MX) toifasidagi loyihalar, o'rtacha xavf (O'X) va past xavf (PX)".

Ekologik va ijtimoiy xatarlarni toifalash:

- "YuX" toifasidagi loyihalar yuqori darajadagi xavfga ega bo'lgan loyihalar deb

tasniflanadi (I toifalari va II toifalari);

- "MX" toifasidagi loyihalar muhim xavfga ega loyihalar deb tasniflanadi (aksariyat II toifadagi loyihalar);

- "O'X" toifasidagi loyihalar o'rtacha darajadagi xavf darajasiga ega bo'lgan loyihalar deb tasniflanadi (III va IV milliy toifalar);

- "PX" toifasidagi loyihalar minimal yoki nol xavfga ega loyihalar deb tasniflanadi (ekologik baholash shart emas).

Loyihalarni ko'rib chiqishda ekologik va ijtimoiy xavflarni ko'rib chiqish va baholash quyidagi bosqichlardan iborat:

- Loyihani Jamiyat tomonidan moliyalashtirilmagan faoliyatni tekshirish;

- Loyihani toifalarga ajratish va ekologik va ijtimoiy xavflarni o'rganish uchun zarur bo'lgan buxgalteriya hisobi tartiblarini belgilash;

- Loyiha tashabbuskoriga Jamiyat tomonidan ekologik va ijtimoiy xavf-xatarlarni kiritish bo'yicha keyingi protseduralarga oid talablarni taqdim etish.

O'zbekiston Respublikasi Hukumati tomonidan tasdiqlangan va atrof-muhitga ta'sirini davlat baholashning tegishli xulosasi va Jamiyat Kengashining qaroriga binoan Jamiyat o'z mablag'lari va davlat mablag'lari hisobidan "YuX" toifasidagi loyihalarni moliyalashtirishi mumkin.

"YuX" toifasidagi loyihani XMI kredit liniyasidan moliyalashtirish mumkin, agar bu faqat kredit shartnomasida nazarda tutilgan bo'lsa va agar XMI tomonidan tasdiqlangan bo'lsa.

Jamiyat, XMIning o'z va qarz mablag'lari hisobiga, "MX", "O'X" va "PX" toifalari xavf darajalariga ega loyihalarni moliyalashtirishi mumkin.

Jamiyat atrof-muhitga salbiy ta'sir qilish xavfini minimallashtirish uchun har bir moliyalashtiriladigan loyiha bo'yicha skrining va toifalarga ajratish tartibini amalga oshiradi.

Jamiyatning kapitaldagi ishtiroki yoki Jamiyatning loyiha faoliyatida Jamiyatning boshqa muhim ishtiroki bilan loyihani ko'rib chiqishda va moliyalashtirishda, unda Jamiyat loyihani boshqarish huquqini oladi, atrof-muhit omillarini toifalarga ajratishning keyingi tartiblari u tayinlangan toifaga muvofiq belgilanadi.

Ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish siyosatiga 2-ilova

"O'zagrolizing" aksiyadorlik jamiyatida Ekologik va ijtimoiy xavflarni boshqarish bo'yicha monitoring tizimi

Qarz oluvchilarning ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlarini monitoring qilish butun operatsiya davomida qarz oluvchi faoliyati bilan bog'liq bo'lgan mavjud va paydo bo'layotgan ekologik va ijtimoiy xatarlarni baholash maqsadida amalga oshiriladi.

Tranzaksiya tasdiqlangan paytdan boshlab, Jamiyat qarz oluvchining ekologik va ijtimoiy qoidalarga rioya qilishini doimiy ravishda nazorat qilib boradi.

Loyiha ma'qullangandan so'ng, ekologik va ijtimoiy standartlarni qat'iylashtirish mumkin, shuningdek qarz oluvchi o'z faoliyati yoki ishlab chiqarish jarayonlariga o'zgartirishlar kiritishi mumkin, bu esa ilgari aniqlangan xatarlarni oshirishi yoki yangi ekologik va ijtimoiy xatarlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Yaratilayotgan ekologik va ijtimoiy xatarlarni operatsiya darajasida boshqarish ekologik va ijtimoiy xatarlarni portfel darajasida boshqarilishini ta'minlaydi.

Tizimli monitoring ekologik va ijtimoiy talablarga muvofiqligini tekshirish protseduralarini, shu jumladan topilgan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha har qanday rejalar va tadbirlarni amalga oshirish orqali qarz oluvchi loyihasi joylashgan joyga tashrif buyurish bilan amalga oshiriladi.

Monitoringning chastotasi va ko'lami qarz oluvchi faoliyati bilan bog'liq ekologik va ijtimoiy muammolarning murakkabligiga bog'liq, loyiha monitoringi esa hisobot yilidan keyingi yilning 25 fevraligacha yiliga kamida bir marta o'tkazilishi kerak.

Monitoring jarayoni odatda qarz oluvchining atrof-muhit va ijtimoiy samaradorligi to'g'risidagi davriy hisobotlarini tekshirishni va saytga muntazam tashriflarni o'z ichiga oladi;

Quyidagi masalalarga alohida e'tibor qaratiladi:

- tuzatish ishlari rejasida belgilangan har qanday yumshatish choralarining amalga oshirilishini baholash;
- Loyihaning ekologik va ijtimoiy jihatlari bilan bog'liq bo'lgan amaldagi ruxsatnoma yoki litsenziyalar mavjudligini nazorat qilish;
- ekologik va ijtimoiy standartlar va qoidalarga rioya qilmaslik uchun har qanday jarima va sanksiyalar;
- tegishli tartibga solish yoki nazorat qilish organining ma'lum qonunlarga

muvofiqligini tasdiqlovchi so‘nggi hisobotlari, shu jumladan emissiya o‘lchovlari, chiqindilarning qabul qilinadigan chegaralarida ekanligi;

- atrof-muhit va ijtimoiy hodisalar, shu jumladan baxtsiz hodisalar yoki hodisalar, masalan, ishchilarning shikastlanishi va boshqalar;
- qarz oluvchiga ta’sir qiladigan ekologik va ijtimoiy muammolarga ommaviy axborot vositalarining e’tiborini qaratish;
- manfaatdor tomonlarning qarz oluvchiga nisbatan har qanday shikoyati.

Agar Jamiyat xodimlari ekologik va / yoki ijtimoiy muammolarni aniqlasa, masalan, qarz oluvchining ekologik va ijtimoiy qoidalarga rioya qilmasa, ular qarz oluvchi bilan o‘zaro munosabatda bo‘lib, ularni ma’lum vaqt ichida hal qilishlari kerak. Loyiha bilan bog‘liq ekologik va ijtimoiy muammolarning murakkabligiga qarab, Jamiyat xodimlari yangi tuzatuvchi harakatlar rejasini va / yoki operatsiya davomida ekologik va ijtimoiy ko‘rsatkichlar to‘g‘risida davriy hisobotlarni ishlab chiqishni talab qilishi mumkin.

Hisobotlarning chastotasi bitimlar bo‘yicha va qarz oluvchining o‘z-o‘zini nazorat qilish natijalari yoki mustaqil uchinchi shaxslar va / yoki nazorat qiluvchi organlar tomonidan o‘tkazilgan monitoring natijalari asosida aniqlanishi kerak.

Ekologik va ijtimoiy xaflarni boshqarish siyosatiga 3-ilova

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining sxematik tartibi

1-bosqich	**Shikoyatni qabul qilish va ro'yxatdan o'tkazish**	Shikoyat ish kuni davomida Jamiyatning Murojaatlar bilan ishlash va ijro intizomi bo'limiga yuboriladi
2-bosqich	**Muvofiqlikni aniqlash**	Avvalo, ariza beruvchining muvofiqligi aniqlanadi. Agar shikoyat yaroqsiz bo'lsa, Murojaatlar bilan ishlash va ijro intizomi bo'limi shikoyatni qabul qilgandan keyin 1 ish kuni ichida shikoyat beruvchiga shikoyatning yaroqsizligi to'g'risida xabar beradi. Agar ariza beruvchi shikoyati muvofiq bo'lsa, Murojaatlar bilan ishlash va ijro intizomi bo'limi arizani ko'rib chiqish uchun Boshqaruv Raisi yoki Boshqaruv Raisi o'rinbosariga 1 ish kuni ichida yuboradi.
3-bosqich	**Arizani o'rganish va baholash**	Shikoyatni tekshirish jarayoni odatda 3 kunini tashkil qiladi. Agar shikoyatni batafsil o'rganish zarur bo'lsa, shikoyatni ko'rib chiqish muddati 30 kungacha bo'lishi mumkin. Bunday holda, 3 kun ichida talabnoma beruvchining manziliga 30 kundan oshmagan taxminiy muddat to'g'risida xabarnoma yuboriladi. Batafsil o'rganish joylarga tashriflar, suhbatlar; shikoyatchilar bilan, shuningdek, shikoyatni hal qilish uchun fikri foydali bo'lishi mumkin bo'lgan boshqa shaxslar bilan uchrashuvlar tashkil etilishi mumkin.
4-bosqich	**Ariza beruvchilarni xabardor qilish va monitoring**	Shikoyat bo'yicha qaror qabul qilingandan so'ng, 1 ish kunidan kechiktirmay, qaror ariza beruvchiga yuboriladi. Arizani qabul qilgan Jamiyatning tarkibiy bo'limi qarorlarni monitoring qiladi va bu haqda hisobot tuzadi.

Shikoyat qilgan shaxslar to'g'risidagi ma'lumotlar, agar ular murojaat qilishda ko'rsatgan bo'lsa, sir saqlanadi. Shikoyat qiluvchilarning vakillari to'g'risidagi ma'lumotlarning maxfiyligi ta'minlanmaydi. Anonim shikoyatlar qabul qilinmaydi.